

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervének készítéséhez

Településfejlesztési
konceptióhoz

Örökségvédelmi
hatástanulmány

Tervező:

Art Vital Tervező, Építő és
Kereskedelmi Kft.
(C-15-1062)

2019.

Külzetlap

Település tervező/ Építész vezető tervező

.....
Végh József
TT-15-0023
É/1-15-0124

Település tervező / projektvezető:

.....
Labbancz András
TT-15-0378

Tervező munkatárs:

.....
Ugochukwu Georgina

Szerkesztő:

.....
Barkaszi Richard

Régészeti szakértő:

.....
Dr. Bálint Marianna
régészeti szakértő

Tartalomjegyzék

Külzetlap

Tartalomjegyzék

1. Örökségvédelmi vizsgálat	4
1.1. A település történeti leírása	4
1.2. A település régészeti örökségének felmérése	14
1.3. A védett műemléki értékek települési értékleltára	21
1.3.1. A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek	21
1.3.2. Az országos építészeti örökség elemei	22
1.3.3. A védetté nyilvánított és nyilvántartott régészeti lelőhelyek	26
1.3.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára	29
1.3.5. A helyi építészeti örökség települési értékleltára	61
2. A rendezéssorán tervezett változások hatáselemzése	81

Felhasznált források

Felhasznált irodalom

1. Örökségvédelmi vizsgálat

Nyírmeggyes örökségvédelmi hatástanulmánya a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Korm.rendelet 12. mellékletében meghatározott tartalommal készült.

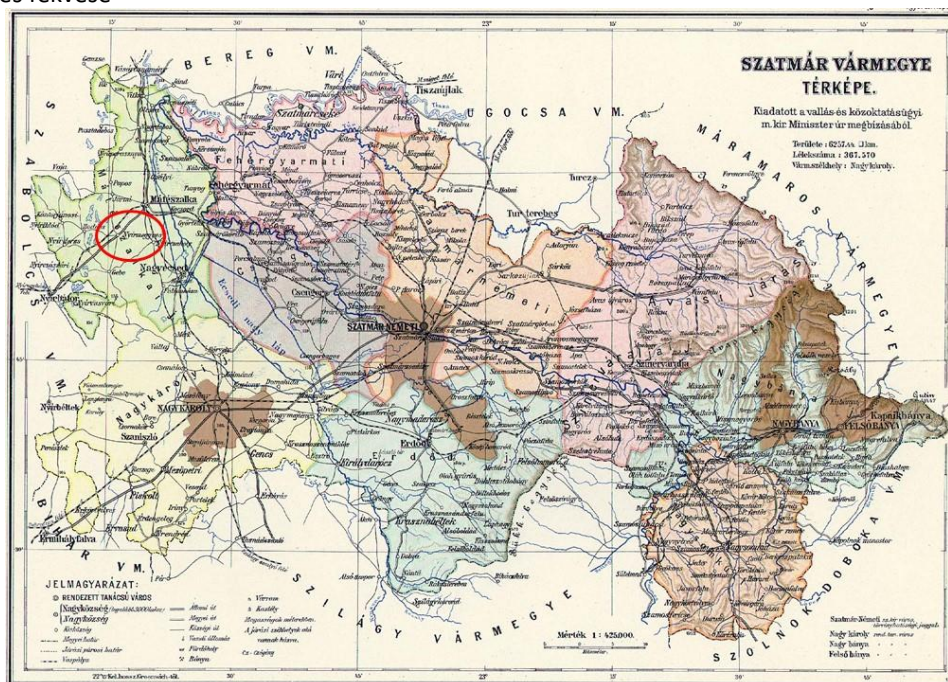
A tanulmányhoz felhasználásra kerültek korábbi vizsgálati anyagok, Nyírmeggyes közigazgatási területére vonatkozó rendezési tervek, régészeti, történeti, művészettörténeti szakirodalom és különféle adatbázisok anyaga.

A meglévő adatokat helyszíni bejárás (2020. június és 2021. február) során ellenőriztük és azokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően a feladathoz igazított formában rögzítettük.

1.1 A település történeti leírása

Nyírmeggyes község Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében Nyírbátor és Mátészalka között található. A település fejlődését hosszú századokon keresztül meghatározta fekvése: az egykori Szatmár megye nyugati peremén feküdt, a Nyírség keleti határa közelében, két jelentős mezőváros között félúton.

Nyírmeggyes fekvése

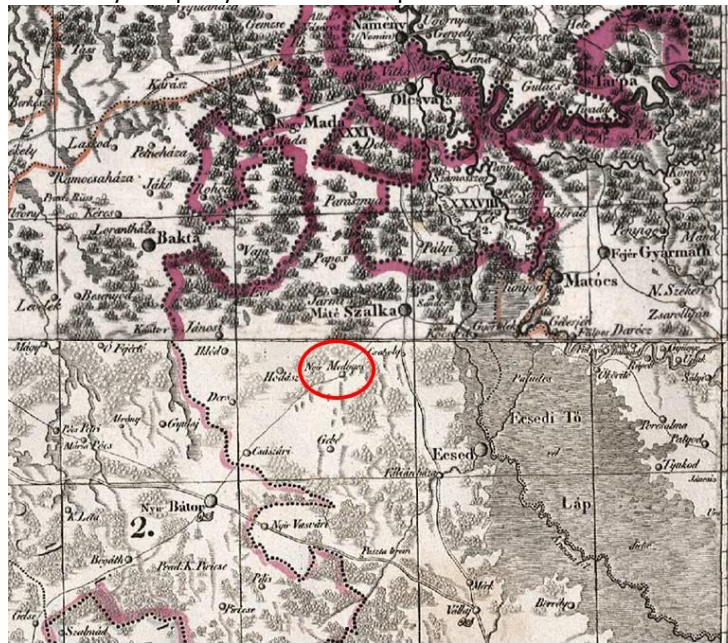

A középkori Szatmár vármegye felszíne három, élesen elváló területre osztható: a vármegye nyugati harmadán a Nyírség az Érmellék kezdeti szakaszával; keleten a vulkanikus eredetű Avas és a Gutin hegység található; s a kettő között helyezkedik el a Szatmári-sík. A Nyír változatos felszínén eredetileg lápokkal, mocsarakkal, a magasabb buckatetőkön homokpuszta-gyepekkel tarkított nyílt tölgyerdők és nyírfákban gazdag erdőségek tenyésztek, a kötöttebb humuszosabb talajokon az ezüsthársas, gyöngyvirágos tölgyes, kocsányos tölgy árnyas szálerdejét találjuk.

A Meggyes helynév a magyar megyy főnév –s képzős származékából alakult ki, jelentése (vad)meggyel benőtt terület. A Nyírségre utaló Nyír megkülönböztető szerepű.

A település első írásos említése 1272-ből származik, amikor Hetény határjárásakor, mint irányjelölő szerepel. Erzsébet királyné parancsára 1337-ben Tövisi Lőrinc fia Istvánt iktatják Meggyes és Tárkány birtokába, amikor határát is megjárják, ekkor Radalfal volt határos. 1340-ben a Káta nembeli Csaholyi Péter fia János szerez itt birtokot, amely Cserepes birtokkal és Radalf faluval volt határos. 1358-ban Radalf és Hodász határjárásakor egy határjelről a Hodászi Kántorok azt állították, hogy az az ő Hodász, illetve Tövisi István Meggyes birtokait választja el egymástól. A XIV. század folyamán a Csaholyiak és a Tövisiek között számos alkalommal robbant ki birtokvita. A XIV. század végén a Kállóiak is szereztek birtokot, akiknek itt lakó tagjai ettől kezdve Meggyesinek nevezik magukat. A XIV. század végén Tövissedi Jakab deák meggyesi birtokait a Kállóiaknak adja el. 1434-ben kelt oklevél alapján a Kállóiak itteni birtokán állt a Szent László király tiszteletére épített templom, amelynek Miklós nevű plébánosa is ismert. 1406-ban Péter idevaló kerékgyártómestert említik.

A falu pontos topográfiai viszonyait Lipszky vetítette térképre.

A település mai határába több középkori birtok olvadt be.

Cserepes(mező)

A helynév a magyar cserepes melléknévből keletkezett. Tövisi Lőrinc fia István Meggyes és Tárkány birtokai 1337-es határjárásánál egy határjel Radalf birtok felől a Cserepesmező közelébe esik, itt végződik Tárkány és Hodász határa. 1340-ben Meggyessel volt határos. A Tövisiek 1392-ben eladják a Balogsemjén nembeli Kállóiaknak és a Káta nembeli Csaholyiaknak. 1478-ban mint Hodászhoz tartozó pusztá szerepel.

Bedetelki

A helynév valószínű, hogy a latin Benedictus rövid magyar alakját rejti.

Radalf

A helynév pusztá személynévből keletkezett magyar névadással. A település névadója a Bereg megyei Macsoláról származó Rudolf, akinek leszármazottait felváltva nevezik Macsolainak és Radalfinak. A település 1272-ben Hetény határjárásakor tűnik fel, mint annak szomszédja. Máté határjárásakor az innen Kocsordra vezető közutat említik. Máté határa egy ponton Csaholymonostorával és Radalffal, egy másik ponton pedig Radalffal és Szalkával szögelt össze. 1360-ban Radalfi István szerint a faluban 13 portát lehetett adóztatni. 1413-ban a falu Szent András tiszteletére emelt templomát említik. 1358-ban Hodász és Radalf közös határát megjárják, ekkor említik a Hodászon és Radalfon át Kocsordra vezető nagy utat és Radalf és Csaholy közös határjelét, Gebéről út vezetett ide.

Tövissed

A helynév a magyar tövis főnév birtokos személyragos és –d képzős származéka, jelentése „tövissel benőtt hely”. A település 1324-ben tűnik fel. A Tövisi – Tövissedi család valószínűleg a Csák nembeli Darai-Dombói család oldalága. 1340-ben Tövisi Lőrinc fia István Meggyes birtokát három részre osztják.

Túzokos

A helynév a magyar tűzok –s képzős alakja. Túzokosmező 1340-ben Meggyes birtokkal volt határos, a végében Gebe faluból Radalfra tartó út húzódik. Tövissedi Jakab deák 1392-ben itteni birtokát eladja a Kállóiaknak és a Csaholyiaknak. 1429-ben Zsigmond király megerősíti a Csaholyiakat itteni birtokaiban.

Szatmár vármegye középkori településeinek és népességének konszolidált állapotát még a török pusztítás itteni kezdete előtt regisztrálta az 1549-es országos portális adóösszeírás. Ekkor a vármegye 236 településén 3453 adóportát, 4012 igaerővel nem rendelkező háznépet, 963 új házba költöző gazdát, 635 egyéb kategóriába (földesúri bíró, oláh vajda, egytelkes nemes) tartozó 19422 háznépet és 386 szolgát, összesen 97496 lakost és 160 égett telket írtak össze.

A mohácsi vereség súlyos következményekkel járt Szatmár megye sorsára nézve. Ez a terület majd két évszázadon át a hadak fő vonulásának útjába esett. Itt vonultak a Habsburg uralkodók zsoldosai Erdély ellen, itt jön keresztül az erdélyi fejedelem, ha a Királyhágón innen volt ellensége, s mindennapos vendégek voltak a török portyázók is. A XVI. század végén, a XVII. század elején nagy csapatokban vertek itt tanyát a hajdúk is, amíg Bocskai István le nem telepítette őket Szabolcs vármegye elnéptelenedett déli részein.

Állandóan vitatott terület volt ez a néhány vármegye a mindenkori erdélyi fejedelem és a magyar király között. Gyakori volt e tájon az árulás, a pártváltoztatás, a többet ígérőnek történő behódolás.

A XVII. században Nyírmeggyes birtokosai gyakran változnak. A II. Rákóczi Ferenc által elrendelt 1703-1705 között tartott összeírásból kitűnik, hogy Meggyes két hétig üresen állott

az összeírás alkalmával, csupán hat gazda lakott itt akkor. A XVIII. században a gróf Teleki, Uray, Bay és Sulyok családok osztoztak rajta, és ezek maradtak földesurai egészen a jobbágyfelszabadításig.

A két uralkodó közötti küzdelemben ebek harmincadjára kerültek az egyházi birtokok. A korabeli krónikások arról tudósítanak, hogy az ország keleti részein a katolikus egyház „végpusztulásra jutott”. Ezzel párhuzamosan ugyanitt felvirágzott a reformáció. A reformáció térhódítása jelentős szellemi, ideológiai, sőt társadalmi változást jelentett. A reformáció történelmi értékelésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mindez az erdélyi fejedelmek védnöksége alatt történt, tehát erőteljes Habsburg-ellenes töltete is volt, ami azután még évszázadokra kisugárzott. Ezen a vidéken bontotta ki később Thököly, majd II. Rákóczi Ferenc is a nemzeti felkelés zászlaját. E küzdelmek dicsőséges fejezetei nemzeti történelmünknek, de e vidék életére gyakorolt hatásuk között első helyen azt kell kiemelni, hogy a térségnek alig maradt lakója.

A reformáció gyorsan terjedt Szatmár megyében. Nyírmeggyes temploma 1696-ban már a reformátusok kezén van. 1742-ben a déli oldalon lévő felirat szerint megújították Madocsay Mihály prédikátorsága alatt, a bíró N. Szondi Márton, a curator N. Varga András volt.

Az 1808-as canonica visitatio szerint 1800-ban kelet felé megnagyobbították. Déli ajtaja és két karzata van. A templom nyugati részén a kerítésben egy kis fatorony állt, ennek helyére téglából készítettek másikat. Van fakatedrása feliratos fakoronával, 1765-ből, továbbá két harangja. A berendezésből a canonica visitatio egy kis kerek, világoskék asztalt, a felszerelésből egy olasz keresztelőpoharat, egy aranyozott ezüst poharat, három ónkannát, két óntányért, egy-egy cserépkannát, négy feliratos abroszt, hét keszkenőt említ.

A szatmári béke után viszonylagos nyugalom köszöntött Szatmár megye lakosságára. Az 1711-től 1849-ig terjedő korszak a lassú, de folytonos gyarapodás és biztonságos lét jegyeit hordozza magán.

Az elnéptelenedett falvak sorra benépesülnek, gyakoriak a szervezett, kincstári telepítések. A falvak többségébe kis létszámban települő ruszin, szlovák, román családok hamar megindulnak a spontán asszimilálódás útján, 2-3 nemzedéken belül feladják etnikai hovatartozásukat és beolvadnak a magyarságba. Az árucserére, kereskedelemre alkalmas fekvése miatt pedig Lengyelország 1772-es felosztását követően, majd az orosz Galíciában ismétlődő zsidó pogromok miatt a Magyar Királyságba menekülő zsidók közül egyre többen találtak otthonra Szatmár megyében, köztük Nyírmeggyesen is.

A mai falu utcahálózatának gerince a XVIII. században már kialakult. Az eredeti keresztutcás, nagybeltelkes településszerkezet nyomait megőrző jelenleg – aránylag szabályos rendszerű – többutcás község. A középkortól kezdve faluközpontja a négy utca (Rákóczi, Petőfi, Szalkai, Bajcsy-Zsilinszky utcák) keresztezési pontján helyezkedik el, és itt áll - egy orsószerűen kialakított téren – gótikus eredetű református temploma is. Hagyományos beépítésű többi utcája a szomszédos településekre vezető utak mentén alakult ki.

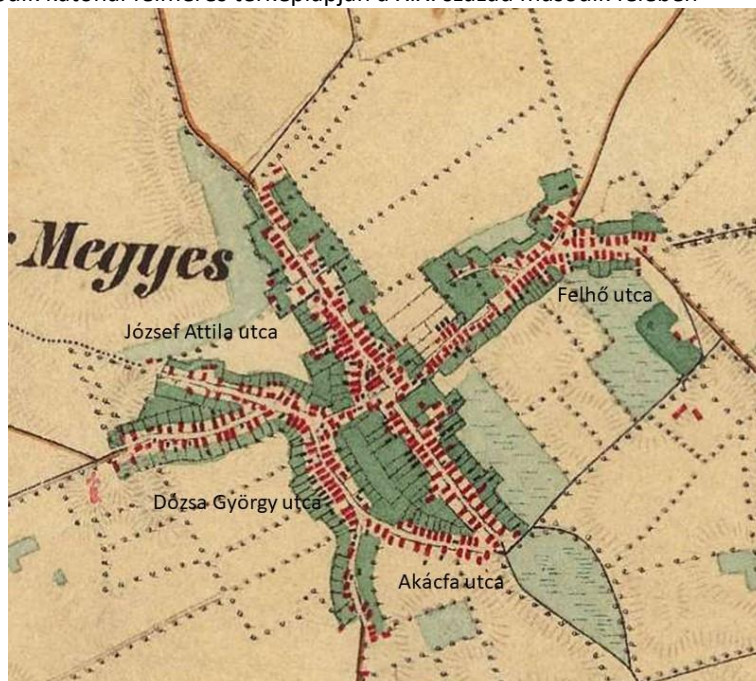
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Nyírmeggyes a XVIII. század utolsó harmadában, az első katonai felmérés térképlapján

A község településszerkezetében a második katonai felmérés elkészítéséig jelentős változás nem következett be, mindösszesen a település kismértékű növekedése figyelhető meg. A szalagtelkek rendszere rögzült, valamint a Dózsa György, Akácfa utca, Felhő és József Attila utcák nyomvonala alakul ki.

Nyírmeggyes a második katonai felmérés térképlapján a XIX. század második felében

Nyírmeggyes 1857-ben készített birtok térképe

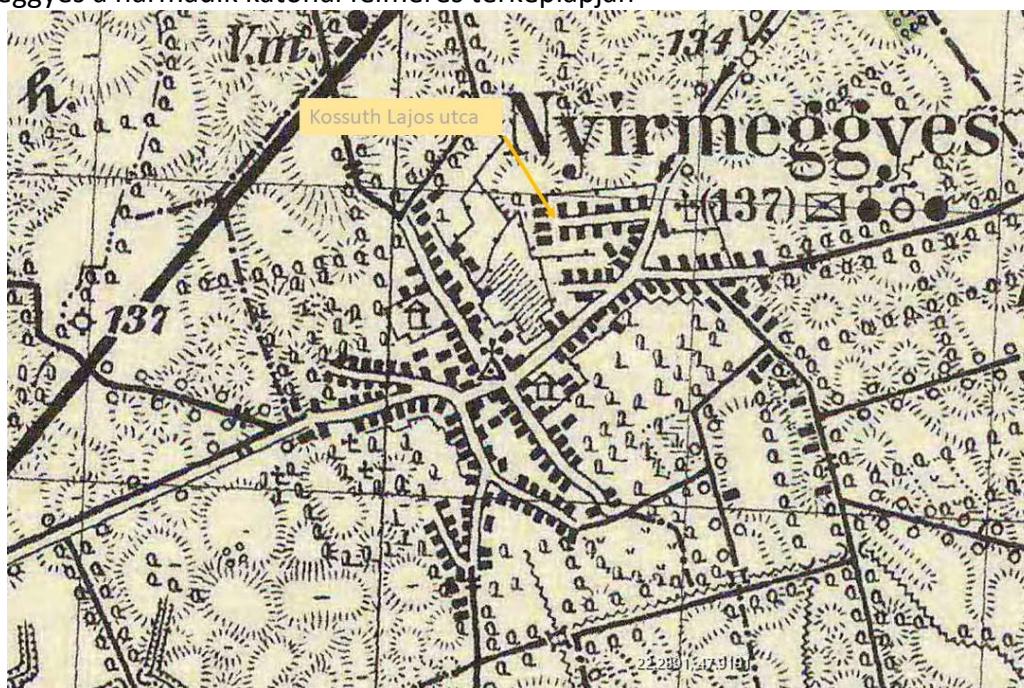
Vályi András országleírásában így ír Nyírmeggyesről: „Nyír Meggyes. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Szalkának, és Hodásznak szomszédságokban, homokos, és néhol dombos határja 3 nyomásbéli, búzát, is, leg inkább pedig gabonát, kukoritzát, és kenderet terem, erdeje van, szőleje nints, piatza Károlyban három mértföldnyire.”

A XIX. század közepén Fényes Elek földrajzi szótárában az alábbiak szerepelnek Nyírmeggyesről: „Nyír-Megyes, magyar falu, Szathmár vmegyében, Mátészalkához 1 órányira: 4 romai, 135 gör. kath., 1103 ref., 155 zsidó lak., ref. anyatemplommal, synagogával. Határa jóféle lapály és homokos, buzát, rozsot, kukoriczát bőven terem; szép haszonvehető erdeje van. F. u. gr. Teleki család, Uray Bálint, Ujhelyi Károly, Korda, Bay s m. Ut. p. Nyir-Bátor.”

Nyírmeggyes XIX. század végi XX. század eleji képéről a legjobb leírást Borovszky Samu által szerkesztett Magyarország vármegyéi és városai című kötetében találjuk: „Nyírmeggyes, kisközség a Nyírségen, 335 házzal és 1737 magyar lakossal, a kik között 1322 ref. 119. g. kath. 35 r. kath. 210 izr. vallásu. Határa 4092 k. hold. Nevét 1381-ben Megyes, 1429-ben Megyes utraque alakban találjuk. 1300-ban földesura Tozokus, 1383-ban Tövised Jakab, a kinek magvaszakadtával a Csaholyiakra szállott s az övék volt a család kihaltáig, a mikor 1547-ben Chaholyi Annát és Katalint iktatták itt birtokba. Rajtuk kívül 1436-ban Vajai Vay Pál kapta meg felét és 1546-ban Peökry Pál egy részét. A XVI. században földesurak benne a Báthoryak is. A XVII. században új birtokosokként tűnnek fel: Anarcsy György, a ki 1640-ben megint Nagy-laky Györgyöt, hogy nyírmeggyesi részjóságát bocsássa vissza. 1659-ben: Kapu Katalin. A XVIII. században a gróf Teleki, Irinyi, Ujhelyi, Korda, Bay, Sulyok, Varga, Kovács, Szatmári Bencze családok szerzik meg. A XIX. század derekáig a gróf Teleki, Uray, Ujhelyi, Korda és Bay családok maradnak főbirtokosai. Most nagyobb birtokosai Ilosvay Aladár, Ilosvay Bálint dr., özv. Vályi Jánosné, szül. báró Uray Ilona, Nemestóthi Szabó Antalné, szül. Keresztszeghy Paula, kiknek itt régi kúriáik vannak, melyekben bérlőik laknak. Határához tartoznak az Anna, Bernáth,

Csernyus, Fehér, Fülöpkúti, Ilosvay, Kis, Major, Nagyszállási, Nemestóthy és Németi tanyák. Itt e tájon két elpusztult község feküdt hajdan. Rodolf és Abaháza. Az első már 1355-ben szerepel Rodalph, majd Radalph alakban. 1413-ban Szt. Andrásnak szentelt temploma is említve van. – Abaháza 1381-ben tűnik fel először, mikor Csaholyi Sebestyén és János Reszegéért elcserélik. 1390-ben határait Csaholy és Meggyes felől megjárták. 1810-ben még pusztá, de azóta megszűnt. Körjegyzőség, posta; vasúti megálló helyben van, utolsó távirója Hodász.”

Nyírmeggyes a harmadik katonai felmérés térképlapján

A falu két világháború közötti településképét az ekkor készült képeslapok alapján ismerhetjük meg.

Említést érdemelnek a településszerkezet egységét nem meg bontó, sőt azt erősítő volt kisnemesi kúriák.

A település épületállománya jelentősen átalakult a második világháború után, ezzel párhuzamosan a település belterületének növekedése figyelhető meg, számos új utcát nyitnak. Hagyományos beépítésű utcái a szomszédos településekre vezető utak mentén

alakult ki. Az ezekből leágazó rövid és görbe utcák a „gödrök” és a „Gebe-vég” beépítésének eredményei.

Nyírmeggyes jellegét tekintve szabálytalan alaprajzú, több utcás település. A szép és rendezett település sok mindent megőrzött múltjából, így az eredeti keresztutcás, nagybentelkes településszerkezet nyomait is felfedezhetjük. Meg kell említeni a Rákóczi utca által határolt orsós utcaszerkezetet, amelynek középpontjában a műemléki védetség alatt álló református templom található.

Utcái előkertes beépítésűek. Szalagtelkeire a soros elrendezés a jellemző. A parasztudvarok épületei a funkciójuknak megfelelően tagoltak. Az úgynevezett nagyudvaron nem építettek melléképületet, esetleg a házzal szembeni telekoldalra a nyári konyha került. A hátsó udvar legjelentősebb építménye a dohánypajta vagy hodály, és itt kapott helyet a többi gazdasági épület is.

A lakóházak általában az utcára „véggel néznek”. A tipikusnak mondható alaprajz szoba (nagyház) + konyha (pitvar) + kamra vagy szoba (kisház). A fűstházaz pitvarok szabadkéményét a legtöbb helyen már lepadlásolták, de a fakémény még sok helyen látható. Faoszlopos oldal-, ritkábban homloktornác is csatlakozhat az épülethez. Az épületek sárfalúak, szarufás tetőszerkezetűek. Régebben kontyos nyeregtetővel (bogárháttal), az 1920-as évektől kizárólag oromfallal épült lakóházak nádazottak, ritkábban szalmával fedettek, a nagyobbak bádogozottak. Az oromfalak döntő többsége deszkázott.

A gazdasági épületek közül a deszkacsűröket emelhetjük ki, említésre méltóak még a telekvégében található gémeskutak is.

Nyírmeggyesen itt-ott még fellelhetőek a vidékre jellemző díszes, az épület utcafronti részén és az oldalhomlokzat előtt faoszlopokkal alátámasztott nyitott tornácok házak. Az épület oromfalazata fa deszkaborítású, nyeregtető kialakítású, cserépfedéssel.

A település épületállománya jelentősen átalakult a második világháború után. A népi építészeti hagyományokat képviselő elő- és oldaltornácos háromosztatú parasztházak száma folyamatosan csökken. Szabolcs-Szatmár Megye Műemlékei című sorozat készítésekor a Dózsa Gy. u. 39.; Rákóczi u. 14.; Dózsa Gy. u. 26. ; Bajcsy-Zsilinszky u. 28. szám alatti népi lakóépületeket emelik ki, amelyek közül sajnos ma már egy sem áll. A falusias lakóterületen egyre gyakoribbá váltak a Kádár-kocka egyen épületei, az utóbbi években pedig a modern lakóház építészet divatelemei is megjelentek.

Nyírmeggyes településközpontja a település meghatározó területének minősül, a legfontosabb középületek itt helyezkednek el.

Egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők Nyírmeggyes területén

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

1.2 A település régészeti örökségének felmérése

Régészeti lelőhelynek tekinthető az a földrajzilag körülhatárolható terület, amelyen a régészeti örökség elemei történeti összefüggéseikben találhatóak. Régészeti örökség az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, mely segít rekonstruálni az emberiség történetét és kapcsolatát környezetével. Régészeti örökségünk hazánk múltjának és jelenének pótolhatatlan, egyedi és meg nem újítható forrása, amelynek védelméről a 2001. évi LXIV. törvény rendelkezik.

A Kárpát-medence régészeti szempontból nagyon szerencsés természetföldrajzi tényezőkkel rendelkezik. A délről, keletről, vagy akár a nyugatról érkező régészeti kultúrák, népcsoportok megtalálták letelepedésükhöz, gazdálkodásukhoz szükséges feltételeket.

A Kárpátok koszorújából lefutó, az Alföldre érkező, esésüket veszítő folyók gyakran kényszerülnek helyzetük változtatására. A meanderező folyók sűrű vízhálózatot alakítottak ki a síkvidéki területeken, számos ér, patak, folyás, folyócska kanyargott itt. A folyókat, patakokat, ereket kísérő magaspartok, árvízmentes hátaik kiváló lehetőségeket kínáltak települések kialakításához a régészeti korokban.

A XIX. századi lecsapolási munkák megkezdése előtt az ország vízben gazdag táj volt. Nem volt ez másképp a Nyírség területén sem. A homokhátak között kialakult szikes tavak, buckaközi mocsarak sűrű hálózata alakult ki. A tavak vízmentes magaspartjai pedig jó körülményeket kínáltak a régészeti korokban a megtelepüléshez.

A régészeti lelőhelyek jelentős része észrevétlenül beolvad a tájba és csak a felszínen, a szántásban gyűjthető kerámiatöredékek alapján, csak a régész szakemberek számára felismerhetőek.

Nyírmeggyes nem tartozik a régészeti szempontból jól kutatott települések közé. A település közigazgatási határában több nyilvántartott régészeti lelőhelyet ismerünk, de ez nem jelenti azt, hogy ismerjük valamennyit. A település határában szisztematikus régészeti topográfiai kutatások még nem történtek, így nem került feltérképezésre a település teljes határa. A mellékelt lista csak egy reprezentatív mintavételnek tekinthető, és nem szabad azt a következtetést levonni belőle, hogy ismerjük Nyírmeggyes közigazgatási határában található valamennyi régészeti lelőhelyet. A földmunkával járó beruházások tervezése során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a jelenleg lehatárolt területeken kívül is kell régészeti leletek előkerülésére számítani. A fenti körülményt ma már a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény is tükrözi, hiszen a jogszabály legutóbbi módosítása megkülönbözteti a régészeti lelőhely és a nyilvántartott régészeti lelőhely fogalmát.

A településen komoly örökségvédelmi kockázatot jelenthetnek a zöld mezős beruházások. A település teljes határát lefedő régészeti topográfia hiányában újabb régészeti lelőhelyre gyakorlatilag a település határában bárhol rá lehet bukkanni különböző földmunkák során. A nagy felületű zöldmezős beruházásoknál mindenképpen számolni kell régészeti lelőhelyek előkerülésével, így különösen fontosnak tartjuk, hogy a zöldmezős beruházások

előkészítésénél nagy hangsúlyt kapjon a régészeti örökség felmérése. Javasoljuk, hogy az ilyen típusú beruházások esetén a tervezés legkorábbi fázisában készüljön el a próbafeltárást is magába foglaló előzetes régészeti dokumentáció, ugyanis csak ennek a dokumentációnak a segítségével lehet csökkenteni a régészeti örökség által jelentett kockázatot. Javasoljuk, hogy a vállalkozások telephelyeinek kiválasztása során a régészeti örökségvédelmi szempontokat is vegyék figyelembe.

A régészeti örökségvédelmi kockázat tovább csökkenthető már korábban kialakított telephelyek korszerűsítésével, azaz a barna mezős beruházások ösztönzésével.

Nyírmeggyes közigazgatási határában húzódó régészeti érdekű területek

Rákóczi utca – Petőfi utca kereszteződése – a középkori eredetű református templom környezete

Az okleveles adatokból ismerjük, hogy a középkori Meggyes is egyházas hely volt, azonban a falu pontos elhelyezkedését, kiterjedését nem ismerjük, annak elhelyezkedésére a középkori eredetű református templom elhelyezkedése utal. A település középkori központjában a templom állt. A középkori településhez tartozó épületek, régészeti jelenségek a templom körül húzódtak. A belterületen végzett régészeti kutatások hiányában a középkori település pontos kiterjedésének megrajzolását nem tudjuk elvégezni.

A középkori település maradványait a belterületen modern építési törmelék borítja, amelynek vastagságát régészeti kutatás hiányában nem ismerjük, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy egy-egy építkezés pincszintjén már lehet számítani késő középkori-kora újkori településmaradványok előkerülésére. A fentieknek megfelelően a Rákóczi utca – Petőfi utca kereszteződésénél, a mélyebb alapozási síkkal rendelkező építkezések esetén különös gonddal kell eljárni. Az építkezések földmunkáihoz pedig javasolt a régészeti felügyelet megrendelése.

A falu mai határába több középkori birtok olvadt be.

Cserepes(mező)

A helynév a magyar cserepes melléknévből keletkezett. Tövisi Lőrinc fia István Meggyes és Tárkány birtokai 1337-es határjárásánál egy határjel Radalf birtok felől a Cserepesmező közelébe esik, itt végződik Tárkány és Hodász határa. 1340-ben Meggyessel volt határos. A Tövisiek 1392-ben eladják a Balogsemjén nembeli Kállóiaknak és a Káta nembeli Csaholyiaknak. 1478-ban mint Hodászhoz tartozó pusztá szerepel.

Bedetelki

A helynév valószínű, hogy a latin Benedictus rövid magyar alakját rejti. Jármí, Mátészalka és Nyírmeggyes határszögletében keresendő.

Radalf

A helynév puszta személynévből keletkezett magyar névadással. A település névadója a Bereg megyei Macsoláról származó Rudolf, akinek leszármazottait felváltva nevezik Macsolainak és Radalfinak. A település 1272-ben Hetény határjárásakor tűnik fel, mint annak szomszédja. Máté határjárásakor az innen Kocsordra vezető közutat említik. Máté határa egy ponton Cساهolymonostorával és Radalffal, egy másik ponton pedig Radalffal és Szalkával szögelt össze. 1360-ban Radalfi István szerint a faluban 13 portát lehetett adóztatni. 1413-ban a falu Szent András tiszteletére emelt templomát említik. 1358-ban Hodász és Radalf közös határát megjárják, ekkor említik a Hodászon és Radalfon át Kocsordra vezető nagy utat és Radalf és Cساهoly közös határjelét, Gebéről út vezetett ide.

Pesty Frigyes 1864-es helynévgyűjtésében szerepel „Ladatz nevű puszta – mely a Nyír Megyesi határhoz olvadt a régi Szalkai út mellett fekszik ... és csak régi öregek szájából hallottak róla a mostaniak, azt adván elő, hogy ott most is cserép és téglá darabok találhatóak”.

Tövissed

A helynév a magyar tövis főnév birtokos személyragos és –d képzős származéka, jelentése „tövissel benőtt hely”. A település 1324-ben tűnik fel. A Tövisei – Tövissedi család valószínűleg a Csák nembeli Darai-Dombói család oldalága. 1340-ben Tövisei Lőrinc fia István Meggyes birtokát három részre osztják. Tövissed Meggyestől kissé északnyugatra húzódhatott, amelynek helyét Tövikes kút helynév jelölheti. Pesty Frigyes 1864-es helynévgyűjtésében az szerepel, hogy „régén itt feküdt a község, de a tatárok elpusztították. Temető nyomait találták meg itt”.

Túzokos

A helynév a magyar tűzok –s képzős alakja. Túzokosmező 1340-ben Meggyes birtokkal volt határos, a végében Gebe faluból Radalfra tartó út húzódik. Tövissedi Jakab deák 1392-ben itteni birtokát eladja a Kállóiaknak és a Cساهolyiaknak. 1429-ben Zsigmond király megerősíti a Cساهolyiakat itteni birtokaiban. A községtől délnyugatra húzódó Túzokos-dűlő utalhat a falu helyére.

A csak okleveles adatok alapján ismert középkori települések pontos elhelyezkedését, kiterjedését nem ismerjük, annak elhelyezkedésére az újkori névanyagban fennmaradt helynevek elhelyezkedése utal. Szisztematikus régészeti kutatások hiányában a középkori települések pontos kiterjedésének megrajzolását nem tudjuk elvégezni.

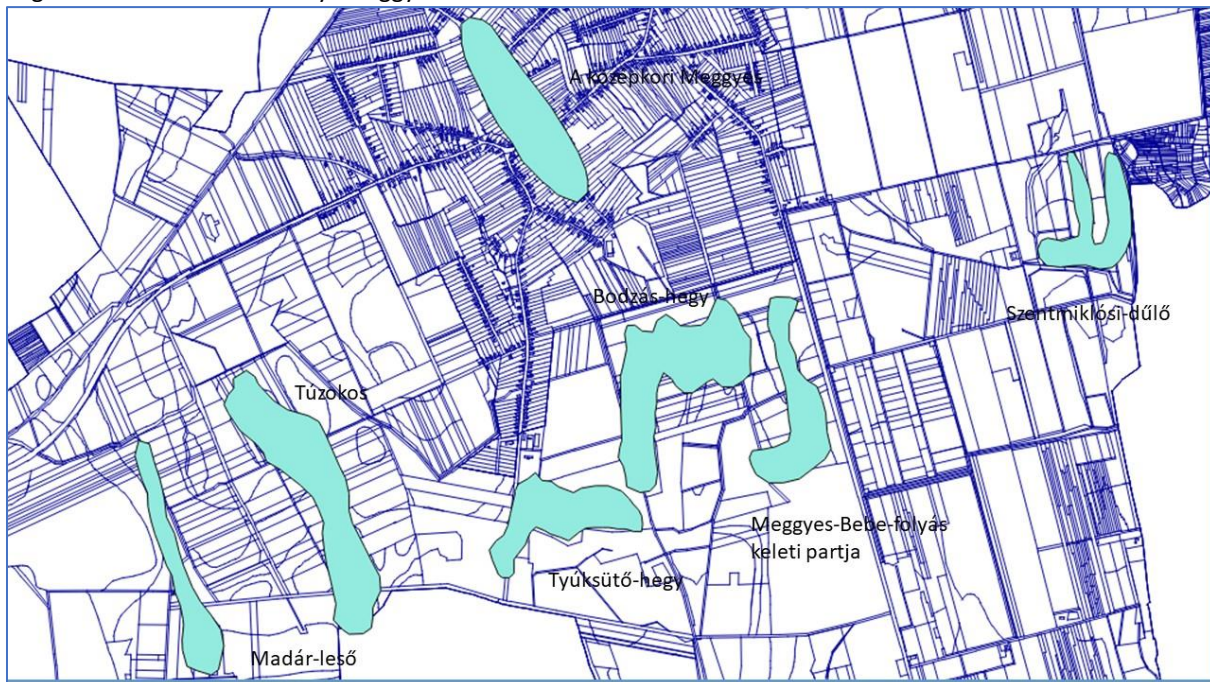
Nyírmeggyes határában további régészeti érdekű területeket találunk az egykori szikes tavak, mocsarak, lápok magas partjain. Az egykori tavak, mocsarak, lápok vízmentes magaspartja régészeti érdekű területnek minősül, ahol a kulturális örökség védelméről szóló törvény értelmében régészeti leletek előkerülésére kell számítani.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Régészeti érdekű területek Nyírmeggyes északi határán

Régészeti érdekű területek Nyírmeggyes déli határán

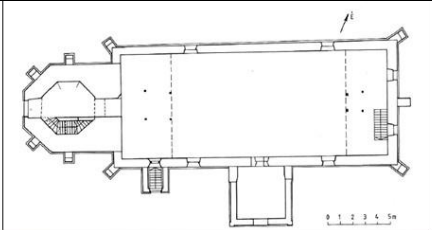

1.3 A védett műemléki értékek települési értékleltára

1.3.1. A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek

Nyírmeggyes közigazgatási területén nincs az UNESCO kulturális vagy természeti világörökségi helyszínek közé felvett objektum, terület, és ilyen nem szerepel a magyarországi várományos helyszíneket felsoroló jogszabályban sem.¹

¹ A Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet

1.3.2. Az országos építészeti örökség elemei

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Református templom	Rákóczi utca helyrajzi szám: 1141	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM műemléki törzsszám: 6109	1.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
<p>A templom szabadonálló, keletelt, egyhajós, homlokzat előtti késő gótikus tornyú templom, barokkos részletekkel.</p> <p>A nyolcszög alakú, háromszintes tornyon az első szinten négy kétlépcsős támpillér. Felette többrészes barokk választópárkány, a felső szinten két-két félköríves ablak. A tornyot barokk órapárkány és barokk falazott kő gúlisícsák zárja. A tornyot enyhén íves, copf vázas attikafal köti össze a hajóval. A délnyugati és a délkeleti sarkon kétlépcsős támpillér. A déli homlokzatot három csúcsíves ablak töri át, két szélfogós előcsarnok tagolja, s rajta nyílik a templom timpanonos bejárata és a kórusfeljáró. A keleti homlokzaton három kétlépcsős támpillér, közöttük szegmentíves ablakok. Az északi homlokzat sarkain egy-egy kétlépcsős támpillér, közöttük két csúcsíves ablak. A hajón körbefutó barokk főpárkány. A toronyaljban kolostorboltozat, a hajó síkfödemes.</p>	<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas minőségű építészeti értékekkel rendelkező, építészettörténeti, művészettörténeti, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A magyarországi késő gótikus templomépítészet felbecsülhetetlen emléke.</p>		
Kép			
  			

1.3.3. A védetté nyilvánított és nyilvántartott régészeti lelőhelyek

Nyírmeggyes közigazgatási határában található nyilvántartott régészeti lelőhelyek²

Azonosító	Név	Helyrajzi szám
36414	Ilosvay tag	0168/5, 0168/3, 0167, 0120/1, 0125
36418	Nyírmeggyes 2.lh.	0182/5, 0182/1, 0167, 0162
35606	Kossuth utca	1141, 1138/2, 1138/3, 719, 1139, 679, 718, 937, 1137, 1140, 1104, 1144/1, 1145/1, 1142, 1146, 380, 625
70709	Jónás-tag	0138/4, 0138/3
70711	Töviskes-Kút	0140/28, 0140/29, 0140/30, 0140/31, 0140/32, 0140/33, 0140/34
70713	Jármi-úti-dűlő	0135, 0134/25, 0134/23, 0134/24, 0134/27, 0134/26, 0136/1, 0136/2, 0134/11
70715	Hosszú-dűlő I.	0134/30, 0134/31, 0134/35, 0134/34, 0134/33, 0134/32, 0134/36, 0134/38, 0134/37
70717	Hosszú-dűlő II.	0129, 0124/34, 0124/33, 0124/37, 0124/36, 0124/35, 0124/38, 0124/40, 0124/39, 0134/9, 0134/8, 0124/41, 0134/5, 0134/6, 0134/7
70719	Fehér-tag I.	0120, 0126/5, 0119/10, 0126/2, 0119/12, 0119/11, 0126/3, 0119/22, 0119/17, 0119/18, 0119/21, 0119/19, 0119/20, 0126/4, 0119/24, 0119/23
70721	Fehér-tag II.	0119/22, 0119/21, 0119/19, 0119/20, 0119/23, 0106/2
70723	Öntözött terület	095/3, 095/2
70725	Bogyós kert	091/14, 091/29, 091/28, 091/30, 091/31, 091/32, 091/33, 091/25
70727	Szentmiklósi-dűlő	069/5, 069/4, 069/3, 069/2, 069/1
74023	Kovácsok kertje	071/17, 071/8, 071/18
74025	Fehér-tag III.	0119/1, 0119/2, 0119/3, 0119/5, 0119/4, 0119/6, 0119/14, 0119/7, 0119/9, 0119/8, 0119/17, 0119/16, 0119/15
74027	Petőfi Tsz-től D-re	0110/10, 0109, 0108/3, 0108/5, 0108/6, 0108/7, 0108/11, 0108/10, 0108/9, 0108/8, 0111/17, 0111/18, 0111/19, 0111/20, 0110/6
74029	Petőfi Tsz-től DNy-ra	243/13, 243/12, 243/16, 243/15, 243/14, 243/3, 243/5, 243/6, 243/4, 243/7, 243/11, 243/9, 243/10, 243/8, 0113/2, 0114, 0111/11, 0111/10, 0111/6, 0111/7, 0111/8, 0111/9, 0111/5, 243/1
79029	Nádas-kert	654, 561, 560, 565/1, 565/3, 566/1, 566/2, 569, 567, 568, 563, 564, 554/1, 554/2, 557/1, 535/1, 545/2, 529, 570, 498/1, 499, 572, 510, 581, 571, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 511, 512/1, 512/2, 514, 515, 516, 517, 518, 545/1, 545/5, 545/4, 548/1, 548/2, 549, 550, 551, 519, 530, 531, 532, 533, 534, 535/2, 536, 537, 538, 539, 540, 541/1, 541/2, 542, 543, 544, 606, 607, 608, 609, 611, 604, 603, 602, 601, 553, 574, 576/1, 573, 580, 552, 576/3, 612/1, 576/2, 557/2, 557/3, 605, 600
79031	Egyház-tag	0160/13, 0160/14, 0160/15, 0160/16, 0160/17, 0160/18, 0160/19, 0160/12
80217	Szentmiklósi-dűlő II.	069/10, 069/7, 069/6, 069/5
80223	Papos-hegy	052, 0134/48, 0134/47, 0135, 0136/14, 0134/49, 0134/50, 0136/15, 0136/16

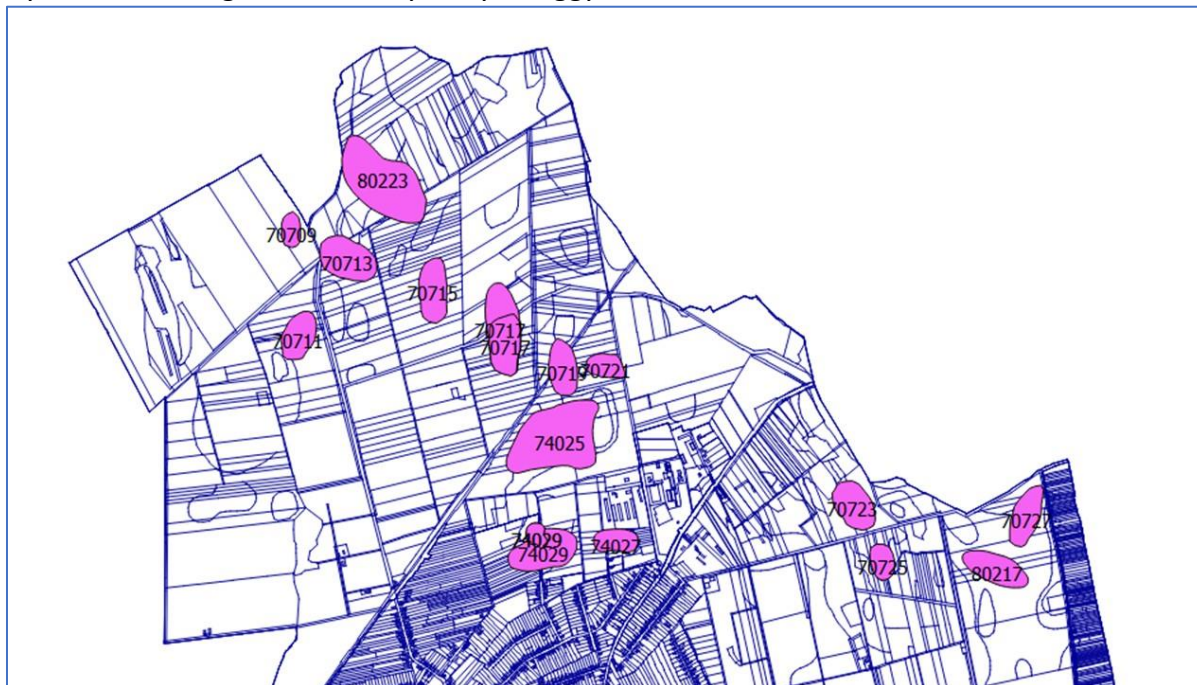
² A Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

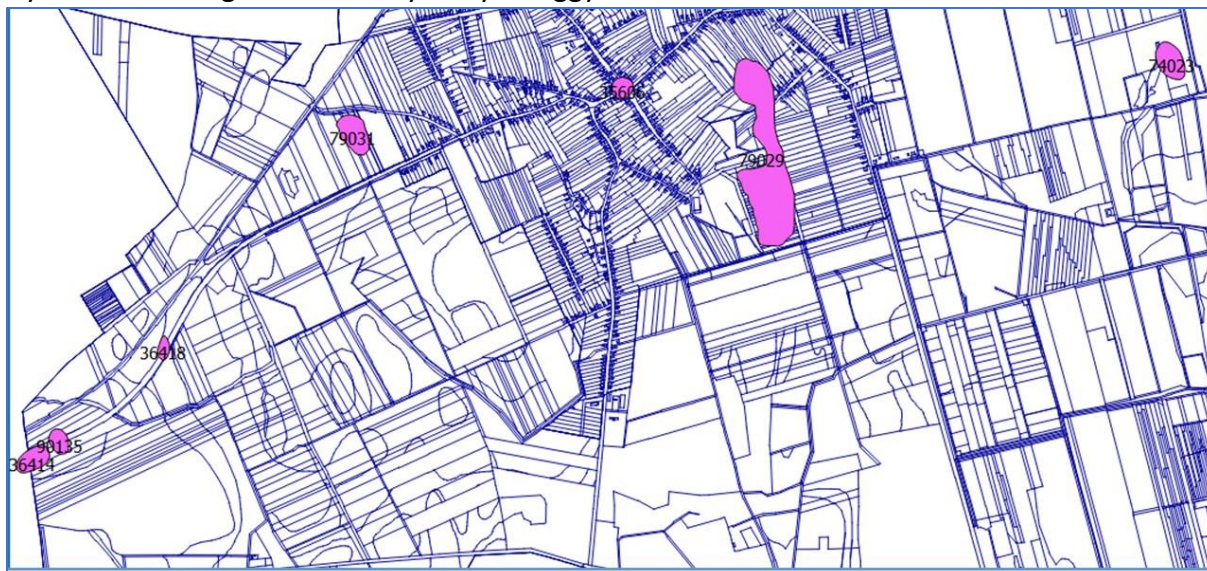
90135	Ilosvay-tag 2.	0168/3, 0168/5, 0167, 0166/3, 0166/4
-------	----------------	--------------------------------------

Nyírmeggyes közigazgatási határában miniszteri rendelettel védetté nyilvánított, egyedi védelem alatt álló nyilvántartott régészeti lelőhely nem található.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírmeggyes északi határában

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírmeggyes déli határában

1.3.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára

Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testületének A településkép védelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelet melléklete az alábbi építészeti örökségi elemeket jelöli meg helyi védelem alatt álló értékeknek.

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Szentháromság római katolikus templom	Petőfi Sándor utca 4. helyrajzi szám.: 626/1	Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testületének A településkép védelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete	2.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
<p>Szép, gondozott kertben, fenyők között magasodik a templom kelet-nyugati tengelyű épülete. A nyugati homlokzatból négyzetes alaprajzú torony ugrik ki. A torony aljában nyíló főbejárat fölött kis előtető, a déli oldalon sekrestye.</p> <p>A kis templom mellett fa harangláb</p>	<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A modern építészeti megoldásokat alkalmazó templom a XX. századi egyházi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p> <p>Jó műszaki állapotban.</p>		
Kép			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Baptista imaház	Dózsa György utca 2. helyrajzi szám.: 723	Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testületének A településképi védelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete	3.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>A Dózsa György utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca találkozásánál kialakult háromszög alakú teresedés déli szélén áll. A teresedés már a XIX. századi térképeken is megfigyelhető.</p> <p>A Baptista Gyülekezet megalakulása 1920-ra vezethető vissza.</p> <p>A XX. században készült épület udvarban szabadonálló, előkertes beépítésben található. Egyszerű tömegalakítású, oromfalas, nyeregtetős épület az utcai homlokzaton kiugró előtérrrel, és két oszlopon álló előtetővel. Szépen gondozott kertben áll.</p> <p>A mai megjelenési formáját a 2010-es felújítás alkalmával nyerte el, a lemezfedést, az előteret az előtetővel is ekkor kapta.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XX. századi, modern építészeti elemeket alkalmazó egyházi építészeti hagyományt őrzi.</p> <p>Az épület tömege bővített, homlokzati megjelenése átalakított, a nyílászárók kiosztási rendje eredetinek mondható. A felújítás során új tetőszerkezet készült, a nyílászárókat modern, hőszigeteltekre cserélték.</p> <p>Felújított, jó műszaki állapotban.</p>	
Kép			

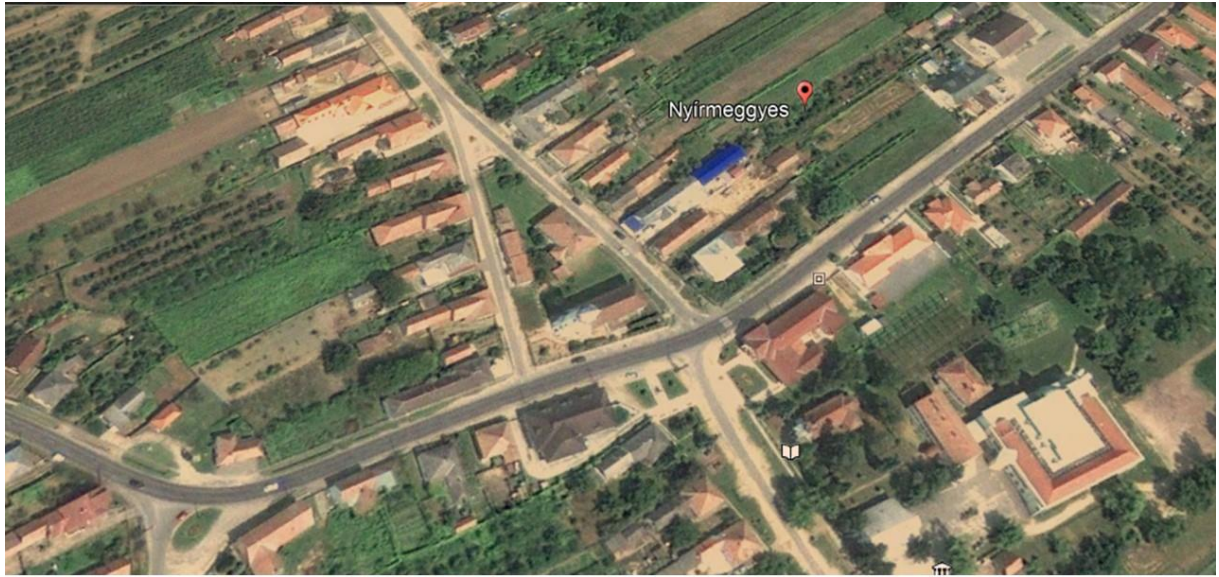
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Önkormányzati óvoda	Rákóczi Ferenc utca 33. helyrajzi szám.: 18	Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testületének A településképi védelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete	4.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvaron szabadonálló, U alaprajzú, kontyolt nyeregtetős, cserépfedésű, előkertes beépítésű, földszintes épület.</p> <p>Utcai homlokzata 2+2+2 tengelyes, közepén alig kiugró rizalittal.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, a párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század utolsó harmada XX. század eleji nemesi uradalmi építészeti hagyományt őrzi.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p> <p>Felújított, jó műszaki állapotban, a nyílászárókat modernre cserélték.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Bajcsy-Zsilinszky utca – Rákóczi Ferenc utca által határolt terület orsós utcaszerkezete	Bajcsy-Zsilinszky utca - Rákóczi Ferenc utca helyrajzi szám.:	Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testületének A településképvédelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete	5.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>A történeti településközpont archaikus eleme, a középkori templom körül kialakult orsótér. Maga az orsótér aszimmetrikus, csak az északi része alakult ki hangsúlyosan.</p> <p>Az orsótér központjában a református templom áll, mellette az egykori református lelkészlak erősen átalakított, rossz műszaki állapotban lévő épülete. Az orsótér északi végét az 1919-ben kivégzett hősök tiszteletére állított emlékmű zárja le. A Rákóczi utca páratlan oldalában lakóházak sorakoznak, amelyek között a népi építészet hagyományait őrző darab is található, sajnos nagyon rossz műszaki állapotban.</p> <p>Az orsótér nyugati térfalát a XX. század elején épült üzletsor zártosrú beépítése alkotja. A tér délnyugati sarkában a II. világháborús emlékmű áll. A teret délről az I. világháborús emlékmű zárja a Bajcsy-Zsilinszky utca déli oldalán.</p>		<p>A településkarakter és településszerkezet megőrzése szempontjából jellegzetes településtörténeti, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p>	
Kép			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Nyírmeggyes közigazgatási határában lévő helytörténeti szempontból jelentős építészeti értékek

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Elemi iskola	Bajcsy-Zsilinszky utca helyrajzi szám:		6.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Az egykori iskola utcafronton álló, L alaprajzú, kontyolt nyeregtetős épülete a Rákóczi utca és Bajcsy-Zsilinszky utca sarkán áll. A hosszabb épületrész a Bajcsy-Zsilinszky utcára esik. A Rákóczi utcára eső épületrész felújított, ahol a gyógyszertár kialakításával az épületszárny archaikus jellegét, homlokzati megjelenését teljesen átalakították. A felújítás során a teljes épülettömeg új tetőhéjalást, lemezfedést kapott.</p> <p>A felújításra szoruló Bajcsy-Zsilinszky utcai homlokzata 6+2+6 tengelyes.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas minőségű építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XX. század eleji polgári építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje a Bajcsy-Zsilinszky utcai szárnyon eredetinek mondható.</p> <p>Részben felújított, részben felújításra szorul.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Lakóház	Rákóczi Ferenc utca 47. helyrajzi szám:		7.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
<p>Udvarban telekhatáron álló, előkertes beépítésű, téglalap alaprajzú, hosszabbik tengelyével merőleges az utcavonalra, oromfalas nyeregtetős, hagyományos háromszatú népi építészeti hagyományt őrző cserépfedésű, négyzetes, falazott oszlopokon álló nyitott oldaltornácos épület, a falazott oszlopok oszlopfőjét kiugró párkány tagolja.</p> <p>Különös értéket képviselnek a faragott építészeti elemek.</p> <p>A telek beépítése őrzi a népi hagyományokat, a melléképületek a kerítéssel leválasztott hátsó kertben állnak.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság, tornác kialakítása.</p>	<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható, oromfala átalakított, a lakóépület mögött húzódó melléképületek is még állnak, a nyílászárókat már kicserélték, az eredeti osztásokat meg nem tartó darabokra.</p>		
Kép			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Lakóház	Rákóczi Ferenc utca 3. helyrajzi szám:		8.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban telekhatáron álló, előkertes beépítésű, téglalap alaprajzú, hosszabbik tengelyével merőleges az utcavonalra, oromfalas nyeregtetős, hagyományos háromszatú népi építészeti hagyományt őrző cserépfedésű, faragott faoszlopokon álló, oldaltornácos épület, és négyzetes, falazott oszlopokon álló előtornácos épület, a falazott oszlopok oszlopfőjét kiugró párkány tagolja.</p> <p>Különös értéket képviselnek a faragott építészeti elemek, szegélylécek, ereszeszkek.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság, tornác kialakítása.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható, oromfala átalakított, a lakóépület mögött húzódó melléképületeket lebontották.</p>	

Kép

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
------------	-----------	------------------------	---------

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Lakóház	Bajcsy-Zsilinszky utca helyrajzi szám:		9.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Utcafronton, szabadonálló, L alaprajzú, nyeregtetős, cserépfedésű, földszintes épület.</p> <p>Utcai homlokzatát lizénák tagolják, nyílászárók eredetiek, gerébtokosak.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XX. század eleji polgári – gazdag paraszti építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p> <p>Felújításra szorul.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Lakóház	Petőfi utca 12. helyrajzi szám:		10.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban telekhatáron álló, előkertes beépítésű, téglalap alaprajzú, hosszabbik tengelyével merőleges az utcavonalra, oromfalas nyeregtetős, hagyományos háromszatú népi építészeti hagyományt őrző cserépfedésű, faragott faoszlopokon álló, oldaltornácós épület.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható, oromfala átalakított.</p>	

Kép

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Lakóház	Petőfi utca 21. helyrajzi szám:		II.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban telekhatáron álló, előkertes beépítésű, téglalap alaprajzú, hosszabbik tengelyével merőleges az utcavonalra, oromfalas nyeregtetős, hagyományos háromsztatú népi építészeti hagyományt őrző cserépfedésű, faragott faoszlopokon álló, parapetfalas, oldaltornácos épület. A nyílászárók eredetiek, gerébtokosak. Az utcai homlokzata 1+2 tengelyes.</p> <p>A lakóépület meghosszabbításában, ahhoz hozzáépítve a melléképületek, pince, kamra. A telek végében deszkacsűr.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható, tornáca átalakított.</p> <p>Felújított, jó műszaki állapotban.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Lakóház	Dózsa György utca 46. helyrajzi szám:		12.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban telekhatáron álló, előkertes beépítésű, téglalap alaprajzú, hosszabbik tengelyével merőleges az utcavonalra, oromfalas nyeregtetős, hagyományos háromszatú népi építészeti hagyományt őrző cserépfedésű, négyzetes, falazott oszlopokon álló nyitott oldaltornácos épület, a falazott oszlopok oszlopfőjét kiugró párkány tagolja.</p> <p>Különös értéket képviselnek a faragott építészeti elemek.</p> <p>A telek beépítése őrzi a népi hagyományokat, a melléképületek a kerítéssel leválasztott hátsó kertben állnak.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság, tornác kialakítása.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p> <p>Karbantartott, kielégítő műszaki állapotban.</p>	
Kép			
 <p>Dózsa György utca 46.</p>			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Melléképületek: kamra és deszkacsűr	Petőfi utca 23. helyrajzi szám:		13.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban telekhatáron álló, a kerítéssel leválasztott hátsókertben áll hagyományos népi építészeti hagyományt őrző gazdasági épület a lakóépület meghosszabbításában, ahhoz hozzáépítve a pince, kamra. A telek végében deszkacsűr.</p> <p>A telek beépítése őrzi a népi hagyományokat, a melléképületek a kerítéssel leválasztott hátsó kertben állnak.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Melléképületek: kukoricagóré és deszkacsűr	Petőfi utca 20. helyrajzi szám:		14.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Udvarban szabadonálló, a kerítéssel leválasztott hátsó kertben áll hagyományos népi építészeti hagyományt őrző gazdasági épület, lécből ácsolt, cserépfedésű hagyományos kukoricagóré. A telek végében deszkacsűr.</p> <p>A telek beépítése őrzi a népi hagyományokat, a melléképületek a kerítéssel leválasztott hátsó kertben állnak.</p> <p>Az épületen különösen védendő a beépítési mód, az épülettömeg, tetőforma, párkánymagasság.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, minőségi építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, építészettörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p> <p>A XIX. század végi XX. század eleji népi építészet jeles emléke.</p> <p>Az épület tömege eredeti, homlokzati megjelenése, a nyílászárók kiosztási rendje is eredetinek mondható.</p>	
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
I. világháborús emlékmű	Bajcsy-Zsilinszky utca helyrajzi szám:		15.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
<p>A történelmi településközpont archaikus eleme, a középkori templom körül kialakult orsótér déli végében, gondozott, virágos parkban áll.</p> <p>Műkő alapzaton leroskadó zászlót vivő katona, előtte térdére fektetett puskája. a talapzaton a hősi halottak nevei.</p> <p style="text-align: center;">“1914-1918 A világháború folyamán illetve annak következtében a hazáért hősi halált halt hősök emlékére állíttatta Nyírmeggyes község közössége”</p>	<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténelmi szempontból pótolhatatlan emlék.</p>		

Kép

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
II. világháborús emlékmű	Bajcsy-Zsilinszky utca helyrajzi szám:		16.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>A történelmi településközpont archaikus eleme, a középkori templom körül kialakult orsótér nyugati ágában áll.</p> <p>Működő alapzaton elhelyezett fehér márványtáblán olvashatók a II. világháború helyi áldozatainak nevei.</p> <p>Az emlékművet 1991-ben állították.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas minőségű építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténelmi szempontból pótolhatatlan emlék.</p>	

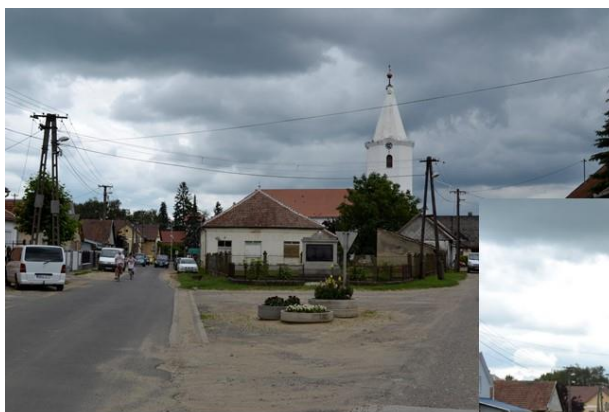
Kép

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
1919-ben kivégzettek emlékműve	Bajcsy-Zsilinszky utca helyrajzi szám:		17.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
<p>A történelmi településközpont archaikus eleme, a középkori templom körül kialakult orsótér északi végében áll.</p> <p>Műkő alapzaton elhelyezett fekete gránit táblán olvashatók az 1919. április 24-én kivégzett hősi halottak nevei.</p> <p>Az emlékművet 1969-ben állították.</p>	<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas minőségű építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténelmi szempontból pótolhatatlan emlék.</p>		

Kép

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Arany János mellszobra	Petőfi Sándor utca 2. helyrajzi szám:		18.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>Az Arany Jánosról elnevezett művelődési ház előtt áll. Az életnagyságú, bronzból készült alkotást a rózsakertben állították fel.</p> <p>Az 1999-ben felállított szobor Varga Tamás szobrászművész munkája.</p>		<p>A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, kvalitásos építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p>	

Kép

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
A település fennállásának kopjafája	Petőfi Sándor utca helyrajzi szám:		19.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
<p>A római katolikus templom és a községháza előtt került felállításra a település fennállásának kopjafája. A kopjafába befaragva két évszámot láthatunk, 1272, a település első okleveles említése, 2017, a kopjafa felállításának éve.</p> <p>A kopjafa többi oldalán a református, római katolikus és görög katolikus egyházi jelképek – kehely, latin kereszt, kettős kereszt – jelennek meg.</p> <p>A kopjafa körül modern kialakítású ülőpadok.</p>		<p>A településkaracter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, minőségi építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.</p>	
Kép			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Artézi kút	Rákóczi Ferenc utca helyrajzi szám:		20.
Leírás	Megjegyzés, javaslat		
A Rákóczi Ferenc utca és a Táncsics Mihály utca kereszteződésében áll. Kézi pumpás kút, öntöttvas kútfejjel, működő kifolyóval	A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas minőségű építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, ipartörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.		
Kép			
			

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Artézi kút	Dózsa György utca és Akácfa utca kereszteződésében helyrajzi szám:		21.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
A Dózsa György utca és az Akácfa utca torkolatában kialakult háromszög alakú teresedésben áll. Kézi pumpás kút, öntöttvas kútfejjel, működő kifolyóval		A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, ipartörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.	

Kép

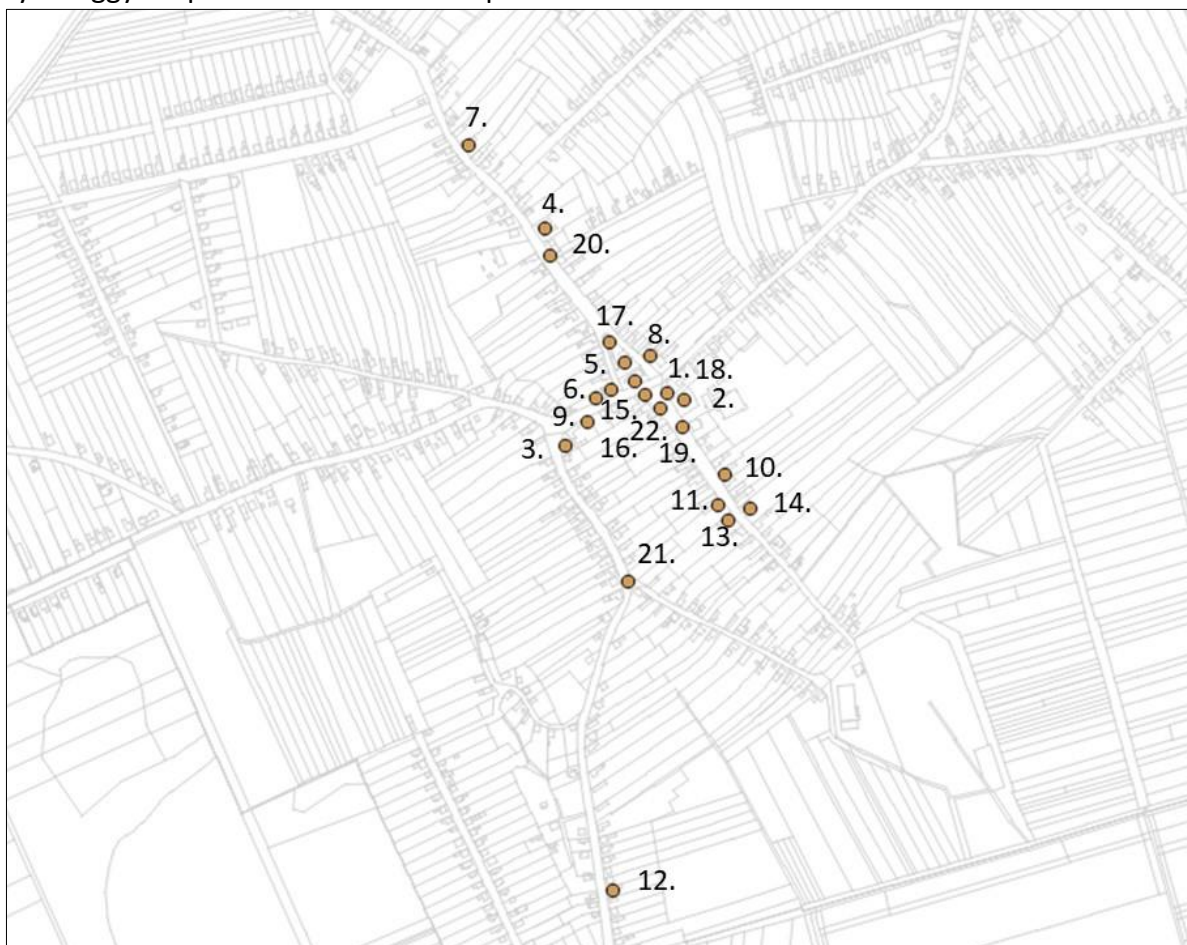
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Megnevezés	Cím, hrsz	A védelem ideje, módja	Sorszám
Régi tűzoltókocsik	Petőfi Sándor utca helyrajzi szám:		22.
Leírás		Megjegyzés, javaslat	
A Petőfi Sándor utca elején lebetonozott kis téren áll a lóvontatású vízszállító, valamint pumpás tűzoltó szerkocsi.		A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes épület, magas építészeti értékekkel nem rendelkező, helytörténeti, ipartörténeti, technikatörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.	

Kép

Nyírmeggyes építészeti értéktár térképe

2. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése, változások hatásai a régészeti örökségre, a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő kulturális örökségi értékekre.

A tervezett módosítások és hatásuk

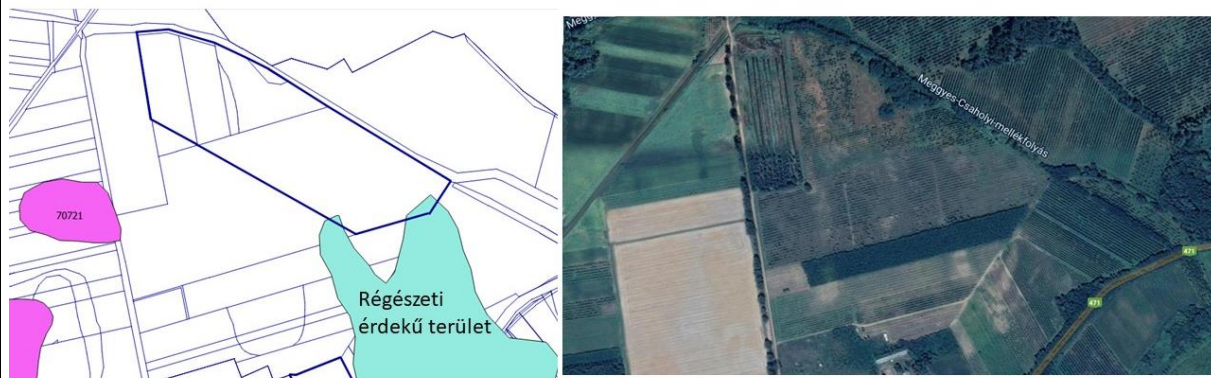
Változás sorszama	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
1.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterületől észak-keleti irányban	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület, gyümölcsös.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett terület régészeti érdekű területnek minősül, ugyanis közvetlen szomszédságában több nyilvántartott régészeti lelőhely található, amelyek szisztematikus régészeti topográfiai kutatások hiányában áthúzódhatnak a tervezési területre. Az örökségvédelmi vizsgálat készítésekor uralkodó szélsőséges időjárási viszonyok (eső, sár, hó, kemény fagy) nem tették lehetővé a terület régészeti terepbejárás módszerével történő kutatását, amit a későbbi településrendezési eszközök készítése alkalmával pótolni szükséges.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszama	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
2.	ipari gazdasági terület kialakítása a belterület észak-keleti részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből ipari gazdasági terület

Hatáselemzés

A beépítési változással érintett területen zöldmezős beruházként gazdasági terület kialakítása valósulna meg. A zöldmezős beruházás jelentős örökségvédelmi kockázatot rejt magában. A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett terület régészeti érdekű területnek minősül, ugyanis közvetlen szomszédságában több nyilvántartott régészeti lelőhely található, amelyek szisztematikus régészeti topográfiai kutatások hiányában áthúzódhatnak a tervezési területre. Az örökségvédelmi vizsgálat készítésekor uralkodó szélsőséges időjárási viszonyok (eső, sár, hó, kemény fagy) nem tették lehetővé a terület régészeti terepbejárás módszerével történő kutatását, amit a későbbi településrendezési eszközök készítése alkalmával pótolni szükséges, ugyanis a teljes változással érintett terület régészeti érintettségének vizsgálata nem történt meg. Javasoljuk, hogy az egyes beépítések tervezési fázisában készüljön el a teljes terület régészeti érintettségét feltérképező előzetes régészeti dokumentáció, amely alapján a beépítéshez kapcsolódó régészeti feltárások pontos idő- és költségvonzata megállapítható. A tervezett beépítés során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
3.	ipari gazdasági terület kialakítása a belterület észak-keleti részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – kertés mezőgazdasági területből ipari gazdasági terület

Hatáselemzés

A beépítési változással érintett területen zöldmezős beruházként gazdasági terület kialakítása valósulna meg. A zöldmezős beruházás jelentős örökségvédelmi kockázatot rejt magában. A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett terület régészeti érdekű területnek minősül, ugyanis közvetlen szomszédságában több nyilvántartott régészeti lelőhely található, amelyek szisztematikus régészeti topográfiai kutatások hiányában áthúzódhatnak a tervezési területre. Az örökségvédelmi vizsgálat készítésekor uralkodó szélsőséges időjárási viszonyok (eső, sár, hó, kemény fagy) nem tették lehetővé a terület régészeti terepbejárás módszerével történő kutatását, amit a későbbi településrendezési eszközök készítése alkalmával pótolni szükséges, ugyanis a teljes változással érintett terület régészeti érintettségének vizsgálata nem történt meg. Javasoljuk, hogy az egyes beépítések tervezési fázisában készüljön el a teljes terület régészeti érintettségét feltérképező előzetes régészeti dokumentáció, amely alapján a beépítéshez kapcsolódó régészeti feltárások pontos idő- és költségvonzata megállapítható. A tervezett beépítés során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
4.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterület észak-keleti részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
5.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterület észak-keleti részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

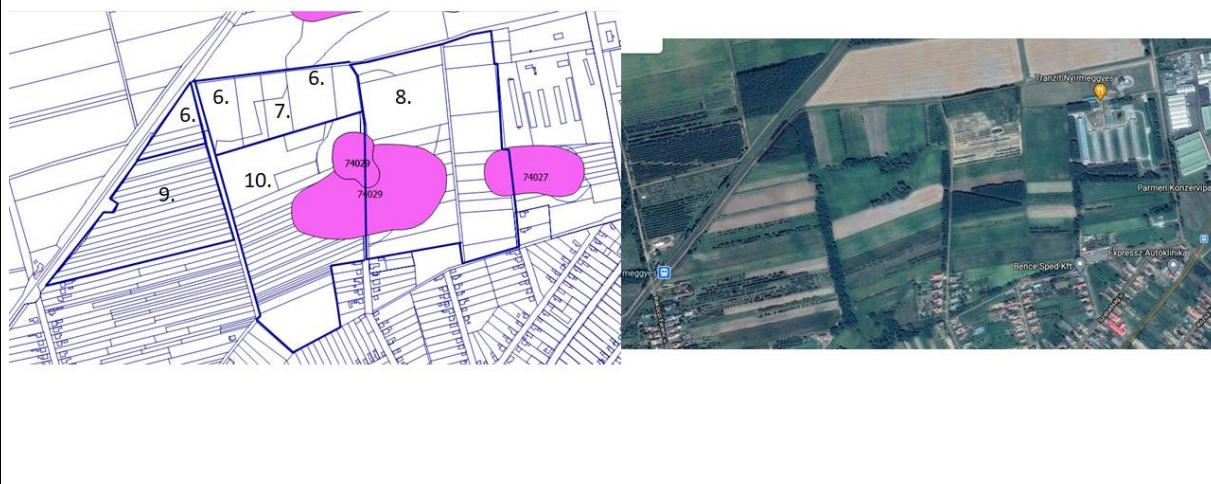
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
6.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterülettől északra	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is erdő.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

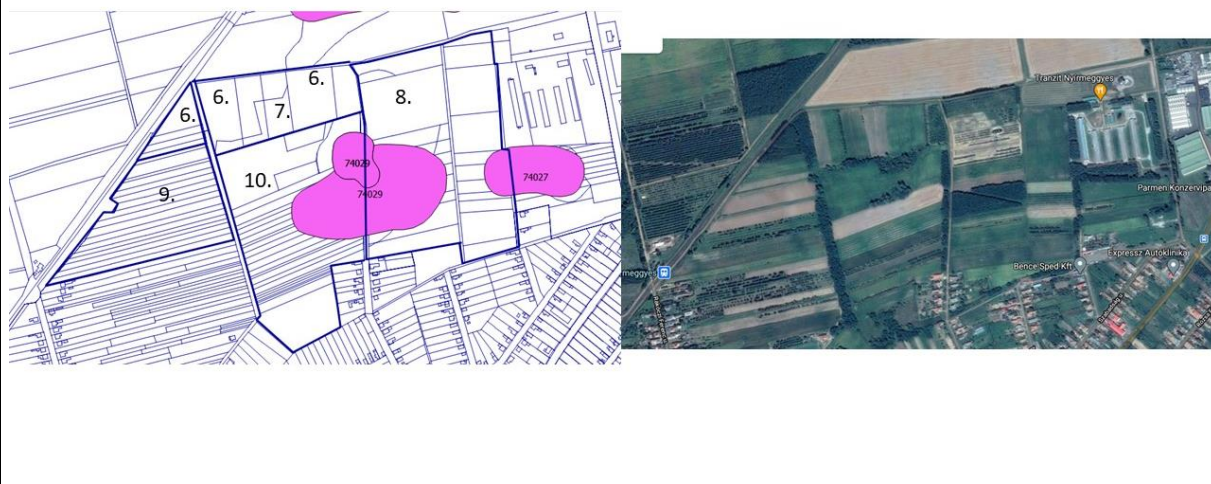
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
7.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterülettől északra	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – természetközeli területből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
8.	általános mezőgazdasági terület kialakítása a belterülettől északra	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett területen nyilvántartott régészeti lelőhely húzódik. A terület használata során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

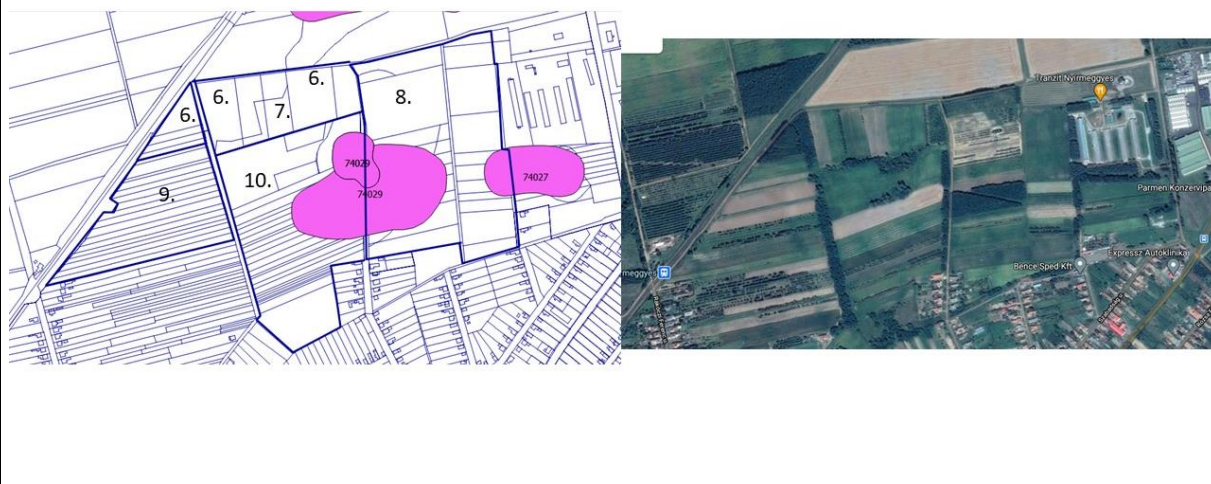
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
9.	kertes mezőgazdasági terület kialakítása a belterület északi részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből kertes mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
10.	kertes mezőgazdasági terület kialakítása a belterület északi részén	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – különleges rekreációs területből kertes mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett területen nyilvántartott régészeti lelőhely húzódik. A terület használata során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

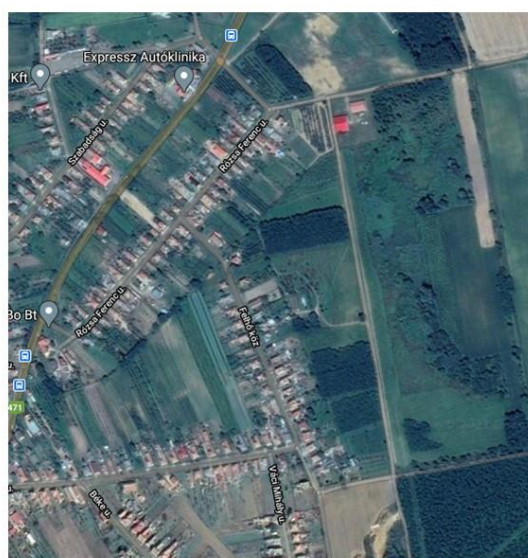
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
11.	általános mezőgazdasági terület kialakítása belterülettől keletre, délkeletre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

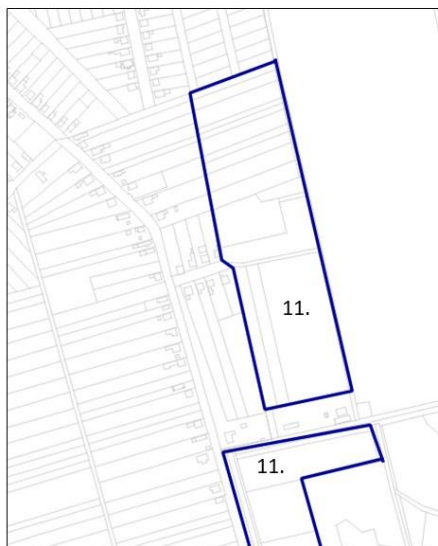
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
11.	általános mezőgazdasági terület kialakítása belterülettől keletre, délkeletre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
11.	általános mezőgazdasági terület kialakítása belterülettől keletre, délkeletre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Az örökségvédelmi vizsgálat készítésekor uralkodó szélsőséges időjárási viszonyok (eső, sár, hó, kemény fagy) nem tették lehetővé a terület régészeti terepbejárás módszerével történő kutatását, amit a későbbi településrendezési eszközök készítése alkalmával pótolni szükséges.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett terület régészeti érdekű területnek minősül. A terület használata során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
12.	gazdasági erdő terület kialakítása belterülettől keletre, délkeletre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből gazdasági erdőterület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is erdő.

Az örökségvédelmi vizsgálat készítésekor uralkodó szélsőséges időjárási viszonyok (eső, sár, hó, kemény fagy) nem tették lehetővé a terület régészeti terepbejárás módszerével történő kutatását, amit a későbbi településrendezési eszközök készítése alkalmával pótolni szükséges.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a területhasználati változással érintett terület régészeti érdekű területnek minősül. A terület használata során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
13.	általános mezőgazdasági terület kialakítása belterülettől délre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is erdő.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
14.	kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági terület kialakítása belterülettől délre	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – falusias lakóterületből kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg már beépített.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
15.	természet közeli terület kialakítása a település központi részétől délkeleti irányban	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – különleges rekreációs területből természet közeli terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület alacsonyfekvésű terület, ahol a régészeti leletek előkerülésének kicsi a valószínűsége.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
16.	ipari gazdasági terület kialakítása a település központi részétől délkeleti irányban	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – különleges rekreációs területből ipari gazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg már beépített.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
17.	kertes mezőgazdasági terület kialakítása a település központi részétől délkeleti irányban	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – közparkból kertes mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre jelentős negatív hatást nem gyakorol. A tervezési terület jelenleg is mezőgazdasági terület.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

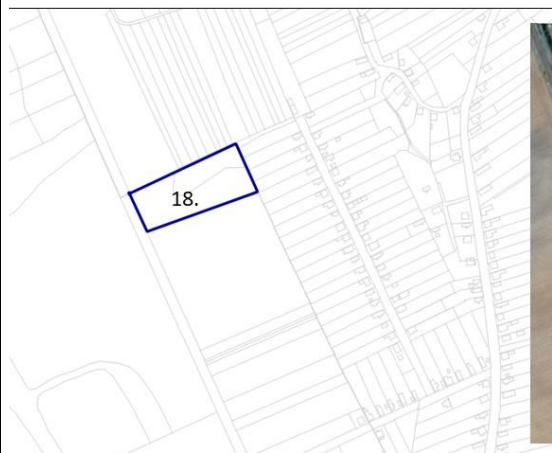
Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
18.	korlátozott mezőgazdasági terület kialakítása a belterületől délnyugati irányban	településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás – különleges beépítésre nem szánt hulladéklerakóból korlátozott mezőgazdasági terület

Hatáselemzés

A terület felhasználási változás a régészeti örökségre hatást nem gyakorol. A tervezési terület régészeti szempontból bolygatott területnek minősül.

Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszáma	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
19.	M49-es gyorsforgalmi út : 4,82km	infrastrukturális változás
Hatáselemzés		
<p>A tervezett új út nyomvonalában több nyilvántartott régészeti lelőhely is húzódik. A zöldmezős beruházásként kiépítésre kerülő új út jelentős örökségvédelmi kockázatot rejt magában.</p> <p>A tervezett beépítés során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani. Javasoljuk, hogy az út tervezési fázisában készüljön el a teljes terület régészeti érintettségét feltérképező előzetes régészeti dokumentáció, amely alapján a beépítéshez kapcsolódó régészeti feltárások pontos idő- és költségvonzata megállapítható. A tervezésnél és a kivitelezésnél a régészeti feltárás idő- és költségigényével számolni kell.</p> <p>Javasoljuk, hogy a tervezett út végleges nyomvonala úgy kerüljön megállapításra, hogy az ne essen rá az érintett lelőhelyek intenzíven lakott területére.</p> <p>Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.</p>		

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszám a	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
20.	471. számú főút települést elkerülő szakasza a belterületől délre: 7,10 km	infrastrukturális változás
Hatáselemzés		
<p>A tervezett új út nyomvonalában több nyilvántartott régészeti lelőhely is húzódik. A zöldmezős beruházként kiépítésre kerülő új út jelentős örökségvédelmi kockázatot rejt magában.</p> <p>A tervezett beépítés során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani. Javasoljuk, hogy az út tervezési fázisában készüljön el a teljes terület régészeti érintettségét feltérképező előzetes régészeti dokumentáció, amely alapján a beépítéshez kapcsolódó régészeti feltárások pontos idő- és költségvonzata megállapítható. A tervezésnél és a kivitelezésnél a régészeti feltárás idő- és költségigényével számolni kell.</p> <p>Javasoljuk, hogy a tervezett út végleges nyomvonala úgy kerüljön megállapításra, hogy az ne essen rá az érintett lelőhelyek intenzíven lakott területére.</p> <p>Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.</p>		

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

Változás sorszám a	Érintett terület, fő változástartalom	A rövid és középtávon tervezett változtatások ismertetése
21.	kerékpárutak a 49. sz. főút mentén: 2,49 km	infrastrukturális változás
Hatáselemzés		
<p>A tervezett új út nyomvonalában több nyilvántartott régészeti lelőhely is húzódik.</p> <p>A tervezett beépítés során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseit be kell tartani. Javasoljuk, hogy az út tervezési fázisában készüljön el a teljes terület régészeti érintettségét feltérképező előzetes régészeti dokumentáció, amely alapján a beépítéshez kapcsolódó régészeti feltárások pontos idő- és költségvonzata megállapítható. A tervezésnél és a kivitelezésnél a régészeti feltárás idő- és költségigényével számolni kell.</p> <p>Nem érint országos, vagy helyi védelem alatt álló, illetve helyi védelemre javasolt települési építészeti értéket. A módosítás a történeti településre, település- és tájszerkezetre, a települési értékleltárban szereplő építészeti értékekre hatást nem gyakorol.</p>		

Felhasznált források

Az Első Katonai Felmérés. A Magyar Királyság teljes területe. 1782-1785. ARCANUM DVD-ROM. 2004.

A Második Katonai Felmérés. A Magyar Királyság és a Temesi Bánság. 1819-1869. ARCANUM DVD-ROM. 2005.

A Harmadik Katonai Felmérés. 1869-1887. ARCANUM DVD-ROM. 2007.

Lipszky János: A Magyar Királyság és társországai térképe és névtára. 1804-1810. ARCANUM DVD-ROM. 2004.

Az 1715. évi országos összeírás. ARCANUM DVD-ROM. 2004.

Google Street View

Felhasznált irodalom

<http://baptista.hu/nyirmeggyes/>

A történeti Szatmár vármegye I. Szerk.: Takács Péter. Kölcsey Társaság, 2016.

Borsy Zoltán: Szabolcs-Szatmár megye természeti földrajza. In: Szabolcs-szatmári földrajzi olvasókönyv. Nyíregyháza, 1975.

Kálnási Árpád: A mátészalkai járás földrajzi nevei.

<https://www.kozterkep.hu/29373/arany-janos#>

Maksay Ferenc: A középkori Szatmár megye. Település és népiségtörténeti értekezések. 4. Budapest, 1940.

Mizser Lajos: Szatmár vármegye Pesty Frigyes 1864-1866. évi helynévtárában. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Levéltárának Kiadványai. 2001.

Németh Péter: A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig. Nyíregyháza, 2008.

Szabolcs-Szatmár. Magyarország megyéi. Összeállította: Dr. Cservényák László. Budapest, 1984.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye monográfiája I. Szerk.: Cservényák László. Nyíregyháza, 1993.

Szatmáriné Mihucz Ildikó: Középkori templomok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Nyíregyháza, 2000.

Szirmay Antal: Szathmár vármegye fekvése, történeti és polgári esmérete. I-II. Budán, 1809-1810.